

Turun hallinto-oikeuden päätös Antopäivä
11.2.2020Päätösnumero
20/0008/1Diaarinumero
01884/18/5149
01885/18/5149
01896/18/5149
01903/18/5149
01909/18/5149
01913/18/5149
01914/18/5149
01915/18/5149
01922/18/5149
01926/18/5149
01932/18/5149
01933/18/5149
01936/18/5149
01938/18/5149
01944/18/5149
01955/18/5149
01967/18/5149**Asia**

Valitus kunnallisasiassa

ValittajatKaarinan kaupunki
Mynämäen kunta
Maskun kunta
Henna Takatalo, Lieto
Nousiaisten kunta
Sauvon kunta
Auran kunta
Liedon kunta
Pöytyän kunta
Salon Yrittäjät ry, Salo
Salon Imuautot Oy ja RVT-Laskenta Ky, Salo
Paimion kaupunki
Salon kaupunki
Naantalin kaupunki
Marttilan kunta
Ruskon kunta
Länsi-Suomen Kuljetusyrittäjät ry ja 18 valituskirjelmän lyhennysjäljennöksestä ilmenevää asiakumppania**Osoite**Sairashuoneenkatu 2-4
PL 32, 20101 TURKU**Puhelinvaihte**

029 56 42400

Faksi

029 56 42414

Sähköposti

turku.hao@oikeus.fi

hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Päätös josta valitetaan

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta
25.10.2018

Asian taustaa

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta päätti 29.5.2013 muun muassa, että sen toimialueen sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus järjestetään kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa.

Turun hallinto-oikeus kumosi 7.11.2014 (päätösnumero 14/0318/1) jätehuoltolautakunnan päätöksen siltä osin kuin siinä oli päätetty kuljetusten järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä. Hallinto-oikeus perusteli päätöstään muun muassa siten, että asiaa ei ollut selvitetty riittävällä tavalla.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 18.2.2016 (taltionumero 537) Turun hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyt valitukset ja pysytti hallinto-oikeuden päätöksen.

Valituksenalainen päätös

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta on 25.10.2018 päättänyt, että sen toimialueella siirrytään sako- ja umpikaivolietteiden kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa nykyisestä sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vaiheittain vuosina 2021-2026 Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (jatkossa LSJH) kilpailuttamien uusien kuljetusurakoiden alkaessa. Voimassa oleva sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Lietteenkuljetusta järjestettäessä on tärkeää ottaa huomioon lausunnoissa ja kannanotoissa esitetyt näkemykset kilpailutusalueiden koosta ja pien- sekä paikallisyrittäjien mahdollisuuksista osallistua kilpailutukseen.

Valitukset

Kaarinan kaupungin, Sauvon kunnan, Pöytyän kunnan, Paimion kaupungin, Marttilan kunnan, Liedon kunnan ja Henna Takatalon valitukset

Päätös on kumottava ja asia on palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Jätehuoltoviranomaisen mukaan toimialueella syntyy lietteitä noin 185 000 m³ vuodessa, josta kadoksissa on 120 000 m³. Esitetyt lietemäärät ovat ristiriitaisia ja epäselviä Turun Seudun Puhdistamon vuosiraporteissa esitettyihin tietoihin puhdistamon toimialueella syntyvien lietteiden kokonaismääriin sekä vastaanotettujen sako- ja umpikaivolietteiden määriin verrattuna.

Jätehuoltoviranomainen on perustellut siirtymistä kunnan järjestämään lietteen kuljetukseen kohtuullisella hinnoittelulla ja kuntalaisten tasapuolisella kohtelulla. Taksaluonnoksen mukaan vuodelle 2019 on kuitenkin ehdotettu noin 9 % korotusta sakokaivolietteiden käsittelymaksulle umpikaivolietteiden käsittelymaksun säilyessä lähes ennallaan.

Jätehuoltolautakunnan toimialueen 17 kunnasta 16 antoi asiassa lausunnon. Näistä 14 kuntaa sekä useat yritykset, yhdistykset ja yksityishenkilöt ovat lausunnoissaan ja muistutuksissaan todenneet jätelain mukaisen kiinteistön haltijan järjestämän lietekuljetuksen edellytysten täyttyvän. Koska jätelain edellytykset täyttyvät ja jätehuoltolautakunta on tehnyt päätöksen vastoin omistajaohjausta, päätöksen lainmukaisuus on arvioitava.

Muut kuin Paimion kaupunki ovat lisäksi perustelleet valitustaan sillä, että jätehuoltolautakunnan esittämä lietemäärä 185 000 m³ tarkoittaisi 42 000–74 000 viemäriin liittymätöntä kiinteistöä, joilla kaikilla syntyy vuodessa laskentatavasta riippuen 2,5 tai 4,3 m³ lietettä käyttötarkoituksesta riippumatta. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jatkossa ELY-keskus) arvion mukaan LSJH:n toimialueella viemäriverkon ulkopuolisia kiinteistöjä on noin 21 000 vakituiseen asumiseen ja 19 000 vapaa-ajan asumiseen käytettävää asuinrakennusta. Vapaa-ajanrakennuksilla syntyvän lietteen määrä on moninkertaisesti laskelmien perustana olevaa 4,3 m³ pienempi.

Pöytyä, Paimio, Marttila, Lieto ja Takatalo ovat lisäksi esittäneet, että jäteku-
 jetusten valvontaan liittyen valvontaviranomainen on myös todennut, että toisin kuin kuljetusjärjestelmään liittyvissä perusteluissa on todettu, jäteneuvonta ja opastus ei tapahdu jätehuoltoyhtiön toimesta asianmukaisesti ja tasapuolisesti, vaan neuvontaluonteisia tehtäviä vyörytetään valvontaviranomaisen hoidettavaksi. Ei ole perusteltua syytä olettaa, että asia korjaantuisi lietteidenkään osalta kuljetusjärjestelmää vaihtamalla

Lieto ja Takatalo toteavat lisäksi, että LSJH:n teettämän selvityksen tiedot ovat virheellisiä Liedon kunnan osalta, sillä Liedon kunnan omien järjestelmien mukaan kunnan rakennuskannassa on 7 082 omakotitalo-, kerrostalo-, rivitalo- tai vapaa-ajankiinteistöä, joista 4 539:llä on jätevesisopimus. Näin ollen viemäriverkostoon kuulumattomia kiinteistöjä on Liedossa todellisuudessa noin 2 500 esitetyn 3 802 sijasta.

Lieto on lisäksi esittänyt valituksessaan, että lietekuljetuspäätöksessä esitettyjen lausuntojen ja kannanottojen huomointia kilpailutusalueiden koosta tai pienten yrittäjien mahdollisuudesta osallistua kilpailutukseen ei ole konkretisoitu siirtymäaikaa lukuun ottamatta. Päätöksessä ei ole perusteltu, miten sen mukainen siirtymäaika varmistaisi kuljetusyrittäjien perustuslain 15 §:n mukaisen omaisuudensuojan esimerkiksi vertailemalla jäteku-
 ljetusyritysten määrän muutoksia sellaisilla alueilla, joilla on käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus.

Maskun kunnan valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Maskun kunnan valitus on perusteluiltaan pääosin samansisältöinen kuin Kaarinan kaupungin sekä muiden edellä mainittujen valitukset. Lisäksi kunta toteaa, että Ruskon kunnassa ja lähikunnissa on kuljetuspalveluita tarjolla kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Tilanteeseen ei ole odotettavissa muutoksia. Esiin ei ole tullut nykyiseen toimintatapaan liittyviä epäkohtia. Kiinteistönhaltijan järjestämä ja kilpailuttama sako- ja umpikävölietteiden kuljetus on pitänyt yllä kilpailua sekä parempia ja monipuolisempia palveluja. Nykyinen järjestelmä edistää jätehuollon toimivuutta kunnassa

ja tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle.

Mynämäen kunnan valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Asian valmistelun yhteydessä pyydettyjen lausuntojen perusteella kuntien selkeä enemmistö vastustaa sopimusperusteiseen kuljetusjärjestelmään siirtämistä. Nykyinen järjestelmä on koettu kunnissa toimivaksi eikä siitä ole katsottu aiheutuneen ympäristö- tai terveysriskejä. Nykyinen järjestelmä mahdollistaa kotitalouksille oikeuden valita ja kilpailuttaa kuljetusjärjestelmä omien tarpeidensa mukaisesti. Lisäksi lautakunnan valmistelu on perustunut osittain puutteellisiin ja ristiriitaisiin selvityksiin koskien arvioita syntyvistä lietemääristä.

Nousiaisten kunnan valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Jätehuoltolautakunnan toimialueen 17 kunnasta 16 antoi asiassa lausunnon. Näistä 14 kuntaa sekä useat yritykset, yhdistykset ja yksityishenkilöt ovat lausunnoissaan perusteluineen ja selvityksineen todenneet edellytysten jätelain mukaisen kiinteistön haltijan järjestämän lietekuljetuksen edellytysten täyttyvän. Siksi lautakunnan päätös on kumottava ja asia palautettava uudelleen käsiteltäväksi.

Auran kunnan valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Asian valmistelu on ollut asenteellista ja yksipuolista sekä pohjautunut osin puutteelliseen ja virheelliseen tietoon. Lisäksi päättäjien informointi on ollut asiassa yksipuolista ja puutteellista. Lautakunta on jättänyt myös huomioimatta suurimman osan kuntien lausunnoista ja pienten kuntien tahtotilan asiassa.

Seudullista jätehuoltolautakuntaa perustettaessa korostettiin sopimuskuntien mahdollisuutta päättää ja valita alueillaan noudatettava jätteiden kuljettamisen järjestämistapa. Auran kunnassa on ollut kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä. Jätehuoltolautakunnan toimialueen 17 kunnasta 16 antoi asiassa lausunnon. Näistä 14 kuntaa sekä useat yritykset, yhdistykset ja yksityishenkilöt ovat lausunnoissaan perusteluineen ja selvityksineen todenneet edellytysten jätelain mukaisen kiinteistön haltijan järjestämän lietekuljetuksen edellytysten täyttyvän.

Valmistelu on tarkoitushakuisesti johtanut suurimpien kuntien, Turun ja Raision, näkemysten mukaiseen päätökseen, vaikka asialla on enemmän merkitystä pienten kuntien elinvoimaisuuden ja pienyrityksyyden säilymisen kannalta. Lautakunnan jäsenille on esitelty LCA Consulting Oy:n tekemää selvitystä, jossa on ollut merkittäviä lietemäärän virhearvioita ja muutoinkin vir-

heellistä tietoa Lounais-Suomen kuntien umpi- ja sakokaivolietteen kuljetuksen tilanteesta. Lautakunnalle ei kuitenkaan ole esitelty laajemmin Ramboll Finland Oy:n samasta asiasta tekemää selvitystä, jossa on kerrottu eri näkemys nykyisen järjestelmän toiminnasta.

Jätelain esitöissä on arvioitu yritysten poistumismääräksi 0,39, mutta toisin kuin kiinteän kotitalousjätteen kuljetuksessa, sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus on suurilta osin pienten paikallisten yritysten järjestämää toimintaa eivätkä ne pysty osallistumaan useaa kuntaa koskevaan kilpailutukseen. Lisäksi alalla toimii jätelain ja jätehuoltomääräysten sallimien omien ja muiden lähellä sijaitsevien kiinteistöjen asumislietteiden kuljetuksessa ja omatoimisessa käsittelyssä toimivia yksityisyrittäjiä, esimerkiksi maatalousyrittäjiä. Yritysten tarjonta on koko Lounais-Suomen alueella runsasta ja niiden välinen kilpailu on kovaa, mikä vaikuttaa asiakashintojen kohtuullisuuteen.

Jätehuoltoviranomaisen taksaluonnoksen mukaan vuodelle 2019 on ehdotettu noin 9 % korotusta sakokaivolietteiden käsittelymaksulle umpikaivolietteiden käsittelymaksun säilyessä lähes ennallaan. Korotusta ei voida pitää kohtuullisena.

Asiassa annetuissa lausunnoissa sopimusperusteisen kuljetusjärjestelmän katsottiin turvaavan asiakkaan valinnanvapauden sekä mahdollistavan kunnan järjestämää jätteenkuljetusta joustavamman, asiakaslähtöisemmän ja toimivamman palvelun. Tämän nähtiin turvaavan etenkin pienten ja keskisuurten jätteenkuljetusyritysten toimintaedellytyksiä, työllisyyttä ja markkinoiden toimivuutta sekä edistävän investointeja ja innovaatioita.

Lounais-Suomessa on lietteiden kuljetuspalveluja tarjolla kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Tilanteeseen ei ole odotettavissa muutoksia. Esiin ei ole tullut nykyiseen toimintatapaan liittyviä epäkohtia. Kiinteistönhaltijan järjestämä ja kilpailuttama sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus on pitänyt yllä kilpailua sekä parempia ja monipuolisempia palveluita. Nykyinen järjestelmä edistää jätehuollon toimivuutta kunnassa ja tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kiinteistöittäinen kuljetusjärjestelmä mahdollistaa myös sen, että muuttuva maaseutuyrittäminen voi luoda uusia toimintaedellytyksiä esimerkiksi toimintansa lopettaneille eläintiloille.

Sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus koskee pääasiassa vain haja-asutusalueilla asuvia kuntalaisia, joiden asumiskustannukset ovat yleensä jo valmiiksi korkeammat kuin asemakaava-alueella. Näin ollen päätös sitoo heidän mahdollisuutensa vaikuttaa hankkimansa palvelun kilpailutukseen ja altistaa saalistushinnoitteluun eli aiheuttaa kiinteistöjen omistajiin kohdistuvaa syrjimistä. Kiinteistöjen haltijan järjestämän kuljetukset on arvioitava kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset pieniin yrityksiin ja kotitalouksiin.

Salon yrittäjät ry:n valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Päätös on lainvastainen, koska asian valmistelussa ei ole noudatettu hallintolaisissa säädettyjä hyvän hallinnon perusteita. Asian valmistelussa on pöytäkirjasta ilmenevällä tavalla ohitettu lähes täydellisellä tavalla sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen puolesta esitetyt seikat ja yksipuolisesti ylistetty kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen erinomaisuutta. Valmistelun yksipuolisuus ilmenee jo siitä, että esityksessä on otsikko "Kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen siirtymisen edut", mutta kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen etuja ei tekstissä mainita lainkaan. Viranomaisen toimet eivät siten ole olleet hallintolaisissa tarkoitetulla tavalla puolueettomia.

Viranomaisen on laiminlyönyt hallintolain mukaisen velvollisuutensa huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä jättämällä osan asiantuntijaselvityksistä täysin huomiotta. Tasapuolinen ja asianmukainen selvittäminen on laiminlyöty myös siksi, että vain LSJH:n tilaama selvitys on esitelty lautakunnan kokouksessa eikä jätehuoltoalan yritysten tilaaman Ramboll Oy:n selvityksen esittelylle ole annettu vastaavaa tilaisuutta. Ramboll Oy:n tekemä selvitys koskee jätelain ehtojen täyttymisestä toimialueella. Selvitys on yksityiskohtainen ja huolellisesti laadittu. Se koskee nimenomaisesti sako- ja umpikaivolietteitä ja sen perusteella voidaan riittävällä varmuudella todeta jätelain yleisten ja kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetusmallin ehtojen (Jätelaki 35 § ja 37 §) täyttyvän. Jätehuoltoviranomaisen olisi päätöstä tehdessään tullut erityisesti tarkastella jätelain 37 §:n edellytysten täyttymistä. Koska tällaista yksityiskohtaista tarkastelua ei ole asian käsittelyssä tehty, ei asiassa annettu ratkaisu täytä myöskään hallintolain 45 §:ssä säädettyä vaatimusta päätöksen perustelemisesta.

LSJH on omistus pohjastaan huolimatta osakeyhtiö eikä kyseisen osakeyhtiön edulle olisi tullut antaa merkitystä asian ratkaisemisessa. Viranomaistoiminta on osakeyhtiön toiminnasta erillistä eikä viranomaistoimintaan kuljetusjärjestelmällä voida perustellusti osoittaa olevan merkitystä. Viranomaisella on molemmissa malleissa yhtäläiset mahdollisuudet tiedonsaantiin ja ohjaukseen. Erityisesti toimialueella käytössä olevan sähköisen siirtoasiakirjan voidaan perustellusti katsoa vaikuttavan myönteisesti viranomaistoimintaan niissä toimialueen kunnissa, joissa nykyisin on käytössä vanhan jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä. Asian ratkaisemisessa ei ole menetely puolueettomasti, sillä viranomaisen ja LSJH:n toimintaa ja tietoisuutta käsitellään ikään kuin ne olisivat yksi ja sama oikeushenkilö.

LSJH on asianosainen ja asiassa annettava ratkaisu vaikuttaa yhtiön etuun. LSJH:n ilmeisessä edunvalvontatarkoituksessa hankkimalle LCA Consulting Oy:n selvitykselle ei olisi saanut antaa etusijaa verrattuna muuhun saatavilla olevaan selvitykseen. LSJH toimii yhtiöjärjestyksensä mukaisesti liiketaloudellisin periaattein ja se kattaa toimintakustannuksensa tuloilla, jotka se hankkii ensisijaisesti toiminnasta perittävillä maksuilla. Liiketoiminnallisten etujensa mukaisesti yhtiö pyrkii saavuttamaan monopoliaseman lietteenkuljetuksessa, yhtiö on voitollinen ja se on myös jakanut omistajilleen osinkoa. Valituksenalaisen päätöksen valmistelussa esitetty väite siitä, että kunnan järjestämässä kuljetuksessa maksuilla ei saa kerätä taloudellista voittoa, ei pidä paikkaansa.

Salon Imuautot Oy:n ja RTV-Laskenta Ky:n valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Asian käsittely on ollut puutteellista, asenteellista ja puolueellista. Kaikkia selvityksiä ei ole otettu riittävästi huomioon. Salon Imuautot Oy:n antamaa muistutusta ei ole liitetty asianmukaisesti asian valmisteluasiakirjoihin, sillä vaikka muistutus on mainittu liitteenä, sitä ei ole saanut avattua. Tällä kuljetusyrityksen muistutuksella olisi ollut sisällöllistä merkitystä päättäjille ja muille kuljetusyritysten tosiasiallisesta toiminnasta. Myöskään Ramboll Finland Oy:n laajaa selvitystä, jossa nykyisen kiinteistönhaltijan järjestämän lietteenkuljetuksen todetaan täyttävän kaikki laissa määritellyt seikat, ei päästy esittämään missään lautakunnan kokouksessa lukuisista pyynnöistä huolimatta, kun taas kunnallistamisen puolesta tehdyt selvitykset ja niiden esittelijät saivat useita tilaisuuksia konkreettisesti esitellä kokouksissa omia kannanottojaan. Lautakunnan päätös perustuu pääasiallisesti LCA Consulting Oy:n tekemään selvitykseen, jonka lopputuloksena on päädytty virheelliseen päätelmään, jonka mukaan nykyisen järjestelmän puitteissa vuosittain häviää tankkerillisen verran lietejätteitä alueen ympäristöön.

Jätehuoltolautakunta on jatkuvasti väittänyt, ettei se tiedä, miten ja missä lietekuljetuksia tapahtuu. Salon Imuautot Oy on käyttänyt jo kesästä 2014 sähköistä siirtoasiakirjasovellusta, joka on ollut tarkoitus heti ulottaa myös koko jätehuoltolautakunnan alueen kattavaksi. Jätehuoltolautakunnan tietojenkäytöstä yhtiöllä ei ole tietoa. Jätehuoltolautakunnalla on kiinteistörekisterit sekä siirtoasiakirjoista saatavat tiedot, joiden avulla seuranta olisi ollut helppo järjestää. Jätehuoltolautakunta on lainvastaisesti siirtänyt tämän rekisteritehtävän asiakastietoineen liiketaloudellisesti toimivalle LSJH:lle.

Jätehuoltolautakunta perustelee todenvastaisesti siirtymistä kunnan järjestämään lietekuljetukseen myös sillä perusteella, että hinnat pysyvät kohtuullisina ja että kuntalaisia kohdellaan joka puolella tasapuolisesti. Taksahdotuksessa vuodelle 2019 on kuitenkin korotettu huomattavasti lietteidenkuljetusta koskevia hintoja. Esimerkiksi Kemiönsaaren kunnassa, jossa on käytössä kunnallisesti kilpailutettu kuljetusjärjestelmä, on alueita, joihin kunta ei pysty järjestämään lietekuljetuksia, joten niissä asukas saa itse tilata haluamansa kuljetusyrityksen. Alueella on myös käytössä erilaisia toimenpidelisiä riippuen kiinteistöstä. Yhdenvertaisuus ja edullisuus ei siis toteudu väitetyllä tavalla.

Jätehuoltolautakunnan puheenjohtaja Niina Ratilainen on ollut jäävi asiasta päätettäessä. Hän on etukäteen julkisesti esittänyt voimakkaita kannanottoja kuljetusjärjestelmän puolesta (esimerkiksi Turun Sanomat 21.9.2018). Jätehuoltoasiamies Satu Ojalalla on ollut valmistelussa etukäteisasenne, sillä hän on tuonut perusteluiksi oman opinnäytetyönsä (Novia Ammattikorkeakoulu, 13.11.2017). Lisäksi voidaan katsoa, että kaikki jätehuoltolautakunnan jäsenet ovat olleet esteellisiä tekemään päätöksen, koska LSJH maksaa kaikkien lautakunnan jäsenten palkkiot sekä kaikki lautakunnan kulut. Päätöksen myötä LSJH saa liiketoiminnan hoidettavakseen. Yhtiö toimii rekisteritietojenkin mukaan liiketaloudellisin perustein.

Kokousmenettelyssä on tapahtunut virhe. Kokouksessa tehtiin varsinaisen päätösesityksen lisäksi Havian esittämä muutosehdotus ja nämä kaksi esitystä olisi pitänyt asettaa vastakkain äänestyksessä. Keskustelussa tuotiin esille ponsiluonteinen toteamus pien- ja paikallisyriyten suosimisesta kilpailuttamisessa, jonka puheenjohtaja yhtäkkiä nostikin uudeksi muutosesitykseksi ja asetti sen Havian esityksen kanssa vastakkain. Spontaanin ponsiluoteisuuden johdosta ei siitä olisi tullut tehdä varsinaista päätösesitystä.

Valituksenalaiseen päätökseen on asetettu kilpailutuksen järjestämiseen ehtoja, kuten tiettyjen yritystyyppien suosimista, rajaten jo tässä vaiheessa itse kilpailutusta. On epäselvää, onko tämä hankintalain mukaista.

Jätehuoltolautakunta on ylittänyt toimivaltansa, koska se ei ole ottanut huomioon kuntien kannanottoja. Kuntien itsemääräämisoikeus on syrjäytetty.

Päätöksessä todetaan, että kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirrytään 2021 alkaen. Siirtymäaika olisi näin minimissään vain 2 vuotta ja 2 kuukautta. Lain mukaan siirtymäaika pitää olla vähintään kolme vuotta.

Valituksenalainen päätös rajoittaa kuljetusyritysten perustuslaillista oikeutta harjoittaa liiketoimintaansa sekä yksilönvapautta päättää omista asioistaan. Samoin päätöksellä loukataan omaisuuden suojaa ja kuntien päätösvaltaa.

Salon kaupungin valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Salon kaupungissa täyttyvät kaikki jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset jatkaa alueella kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta.

Salon kaupunki ja Liikelaitos Salon Vesi ovat ottaneet jo yli kolme vuotta sitten ensimmäisenä paikkakuntana alueella käyttöön sähköisen, reaaliajassa toimivan siirtoasiakirjan. Sen avulla lietteiden kuljetusten asiointi sekä raportointi on joustavaa, selkeää ja luotettavaa. Myös Raisio, Naantali ja Turku ovat ottaneet vastaavan järjestelmän hiljattain käyttöön.

Ramboll Finland Oy:n tekemän puolueettoman selvityksen mukaan alueella on tarjolla jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Alueen asukkaat ja kiinteistön omistajat ovat olleet erittäin tyytyväisiä nykyiseen palveluun. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta alueella, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä, eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetus on luonut kilpailua, parempia ja monipuolisempia palveluita, asiakastyytyväisyyttä ja se on pitänyt palveluhinnat kohtuullisina. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus ei ole myöskään osoittanut niin asiakaslähtöistä toimivuutta niissä kunnissa, joissa se on ollut käytössä. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on pakottanut yrittäjät kehittämään omia palvelukonseptejaan. Yritykset ovat noudattaneet annettuja säädöksiä ja määräyksiä eikä nykyjärjestelmä heikennä viranomaisen toimintamahdollisuuksia.

Jätehuoltolautakunta on käyttänyt päätöksenteossa perusteluna virheellisiä LCA Consultingin Oy:n selvityksessä mainittuja lietekertymäarvioita, jotka eivät vastaa todellisuutta. Selvityksessä on esitetty väite, että 67 % lietteistä menee epäasialliseen käsittelyyn. Siinä lietekertymä on arvioitu noin kolme kertaa muita alan selvityksiä korkeammaksi. Jos selvityksen mukaiset lietemäärät (yli 120 000 m³) menisivät väitteiden mukaisesti puhdistamattomina luontoon, näkyisi tämä välittömästi ympäristössä. Tällaisia havaintoja ja ilmoituksia lietteen joutumisesta ympäristöön ei ole viranomaisille tullut. Jätehuoltolautakunnan alueelta ainoastaan Salosta on löytynyt 17.1.2018 yksi laajasti

uutisoitu ja rikostutkinnassa oleva tapaus lietteen laskusta puroon. Tämäkin jo osoittaa, että alan valvonta toimii hyvin.

Naantalın kaupungın valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Jätehuoltoviranomainen on esittänyt näkemyksensä, että sen toimialueella syntyy lietteitä noin 185 000 m³ vuodessa, josta kadoksissa on 120 000 m³. Selvityksen mukaiset lietemäärät ovat ristiriitaisia ja epäselviä Turun seudun puhdistamon vuosiraporteissa esitettyihin tietoihin puhdistamon toimialueella syntyvien lietteiden kokonaismäärien sekä vastaanotettujen sako- ja umpikaivolietteiden määriin verrattuna. Ramboll Oy:n selvityksen mukaan jätehuoltolautakunnan alueella (pl. Kemiönsaari) sako- ja umpikaivolietteitä kerätään 8 529 eri tyhjennyspisteestä (osoitteesta). Näitä tyhjennyksiä suorittaa 17 alueella toimivaa sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennyksiä suorittavaa kuljetusyritystä. Kyselyihin vastanneiden yritysten osalta tyhjennyspisteissä pysähdytään sako- ja/tai umpikaivolietteen keruuta varten ja säiliöitä tyhjennettiin vuonna 2016 yhteensä 10 975 kertaa. Näillä tyhjennyksillä kerättiin yhteensä noin 45 400 m³ sako- ja umpikaivolietteitä. Valonian ja Turun AMK:n aiemmin laatiman selvityksen sako- ja umpikaivolietetyhjennysten järjestämisestä Turun Seudun Jätehuolto Oy:n osakaskunnissa perusteella entisen TSJ:n alueella syntyi vuonna 2012 laskennallisesti arvioiden yhteensä noin 69 600 m³ käsittelyä edellyttävää jätevesilietettä, josta noin 47 300 m³ toimitettiin alueen jätevedenpuhdistamoihin käsiteltäviksi. Arvioitujen määrien osalta on kuitenkin syytä ottaa huomioon, että omassa asumisessa syntyvän lietteen saa levittää hygieeniseksi käsiteltynä ja lannoitustarkoituksessa peltoon. Jätteen haltija saa omien lietteidensä ohella ottaa edellä mainituin edellytyksin käsiteltäväkseen enintään 10 lähellä sijaitsevan asuin-kiinteistön lietteet. Keskenään ristiriitaisen lietemääräarvioiden pohjalta ei ole mahdollista tehdä luotettavaa päätöstä kuljetusjärjestelmän muuttamisesta.

Ramboll Oy:n selvityksen mukaan kuljetusyrityksiltä saatujen vastausten perusteella jätehuoltolautakunnan alueella ei ole yhtään sellaista aluetta (taajama- tai haja-asutusalue), missä jätteenkuljetuspalveluita ei olisi saatavilla. Kaikilla alueilla, missä tällä hetkellä on kiinteistön haltijan järjestämä sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetus, tarjotaan palveluita vähintäänkin seitsemän eri kuljetusyrityksen toimesta. Tämän lisäksi osalla alueita toimii yrityksiä, jotka eivät antaneet tietoja tämän selvityksen toteuttamiseen. Tämän perusteella on todettu, että jätelain 35 §:n 2 momentin mukainen kattavuusvaatimus täyttyy.

Jätelain mukaisen valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että kaikki kiinteistöt, joille ei ole myönnetty poikkeusta, kuuluvat järjestettyyn jätteen kuljetukseen. Kuljetusjärjestelmällä ei ole tähän merkitystä. Kiinteistötietojen tarkempi tarkistus olisi tullut tehdä jo jätehuoltoviranomaisen toimesta, sillä valvojan viranomaisen tulee tietää molemmissa kuljetusjärjestelmissä kiinteistöittäiseen lietteiden kuljetukseen liittymättömät sako- tai umpikaivokiinteistöt.

Ramboll Oy:n selvityksen mukaan tyhjennykset ovat toimineet myös käytännössä hyvin kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa. Ympäristöön tai terveyteen liittyviä reklamaatioita ei tullut lainkaan vuonna 2016. Ympäristö-,

terveys- tai jätehuoltoviranomainen ei ole antanut huomautuksia roskaamisesta. Jätehuoltomääräyksiä noudatetaan yritysten toiminnassa. Haastatteluissa ei ole tullut ilmi seikkoja, jotka antaisivat olettaa päinvastaista. Kuljetusjärjestelmän muutoksella ei ole käytännön vaikutusta alueen kokonaisliikennepäätöihin. Kuljetusjärjestelmän valinnalla ei voida myöskään osoittaa olevan vaikutusta liikenneonnettomuuksien määrään jätteenkuljetuksissa. Nykyisestä kuljetusjärjestelmästä ei katsota aiheutuvan vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

Ramboll Oy:n selvityksen johtopäätöksenä on todettu, että kiinteistön haltijan järjestämä sako- ja umpikaivolietteiden jätehuolto täyttää jätelain 35 ja 37 §:ien mukaiset vaatimukset nykyisillä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla Aurassa, Kaarinassa, Liedossa, Marttilassa, Maskussa, Mynämäessä, Naantalissa, Nousiaisissa, Paimiossa, Paraisilla, Pöytyällä, Raisiossa, Ruskossa, Salossa, Sauvossa ja Turussa. Näin ollen tehdyn tarkastelun perusteella ei ole laillista estettä valita jätelain 37 §:n mukaiseksi sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmäksi kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta.

Ruskon kunnan valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Jätehuoltoviranomainen on etukäteisarviossaan perustellut siirtymistä kunnan järjestämään lietekuljetukseen kohtuullisella hinnoittelulla ja täten kuntalaisten tasapuolisella kohtelulla. Jätehuoltoviranomaisen taksaluonnokseksi vuodelle 2019 on kuitenkin ehdotettu noin 9 % korotusta sakokaivolietteiden käsittelymaksulle, umpikaivolietteiden käsittelymaksun säilyessä lähes ennallaan (0,5 % alennus). Näin ollen muutos aiheuttaisi hallituksen esityksessä mainittua saalistushinnoittelua.

Jätelain esityksessä on arvioitu yritysten poistumismääräksi 0,39, mutta toisin kuin kiinteän kotitalousjätteen kuljetuksessa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus on suurilta osin pienten paikallisten yritysten järjestämää toimintaa, jotka eivät pysty osallistumaan useaa kuntaa koskevaan kilpailutukseen. Suomen kuljetus ja logistiikka SKAL ry:n lausunnon mukaan Lounais-Suomen alueella toimii ainakin 28 kuljetuspalveluja tarjoavaa yritystä. Näiden lisäksi sako- ja umpikaivolietteiden tyhjennyksissä toimii pienempiä toimijoita lähinnä jätelain ja jätehuoltomääräysten sallimien omien tai muiden lähellä sijaitsevien kiinteistöjen asumislietteiden kuljetuksessa ja omatoimisessa käsittelyssä toimivia yksinyrittäjiä (muun muassa maatalousyrittäjiä). Siten yritysten tarjonta on alueella runsasta ja kilpailu kovaa, mikä pitää asiakkaiden hinnat kohtuullisina. Jätehuoltolautakunnan päätöksessä on todettu, että ”lietteenkuljetusta järjestettäessä on tärkeää ottaa huomioon lausunnoissa ja kannanotoissa esitetyt näkemykset kilpailutusalueiden koosta ja pien- sekä paikallisyrittäjien mahdollisuuksista osallistua kilpailutukseen”. Kyseinen lauselma ei kuitenkaan käytännössä velvoita esimerkiksi kuntakohtaiseen kilpailutukseen, jossa pien- ja paikallisyrittäjillä olisi mahdollisuutta kilpailla, joten päätös heikentäisi elinkeinovapautta ja vähentäisi alan yrittäjiä enemmän kuin koko jätelain esityksessä on arvioitu.

Kunnan järjestämä ja kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on asetettu eriarvoiseen asemaan, eikä toistensa vaihtoehdoiksi, vaikka kuntien lausunnoissa on selvitetty nykytilanteen toimivuutta. Seudullista jätehuoltolautakuntaa perustettaessa korostettiin sopimuskuntien mahdollisuutta päättää ja valita alueillaan noudatettava jätteiden kuljettamisen järjestämistapa. Tästä johtuen muun muassa Ruskon kunnanosassa on aina ollut kiinteistönhaltijan järjestämä peruskotitalousjätteiden kuljetusjärjestelmä.

Jätehuoltolautakunnan toimialueen 17 kunnasta 14 kunnan sekä useiden yritysten, yhdistysten ja yksityishenkilöiden lausunnoissa perusteluineen ja selvityksineen todettiin edellytysten jätelain 37 §:n mukaisen kiinteistön haltijan järjestämään lietekuljetukseen täyttyvän. Perustuslain 121 §:n mukaisesti Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon. Ruskon kunnanhallitus edustaa kunnan asukkaita ja se on muiden kunnan järjestämää lietekuljetusta vastustavien kuntien kanssa katsonut, että kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus edustaa kunnan kantaa, jota vastoin jätehuoltolautakunta on toiminut. Ruskon kunnan esittämien kannanottojen täydellinen sivuuttaminen jätehuoltolautakunnan toimesta sako- ja umpikaivolietteen kuljetuspäätöstä tehtäessä vaarantaa merkittäväällä tavalla Ruskon kunnan ja sen kuntalaisten itsemääräämisoikeutta omista asioistaan.

Nykyisessä järjestelyssä kotitalouksilla on mahdollisuus valita mieleisensä kuljetusyritys. Jos palvelu ei yrityksellä toimi halutulla tavalla (esimerkiksi tyhjennysten aikataulut), niin asiakas on voinut vaihtaa toiseen yritykseen. Nykyisistä jätteenkuljetusjärjestelmien toiminnoista ei ole tullut negatiivista palautetta ja tyhjennyksistä tai ylivuodoista aiheutuneet haitat ovat harvinaisia. Ruskon haja-asutusalueille on myös rakennettu laajoja viemäriolosuuskuntia, joten yhä useammat ovat liittyneet kunnan jätevesiverkostoon. Näin ollen ei ole tarvetta vaihtaa nykyistä järjestelmää, koska se toimii monipuolisesti kiinteistönhaltijoita palvellen. Esiin ei ole tullut nykyiseen toimintatapaan liittyviä epäkohtia. Kiinteistönhaltijan järjestämä ja kilpailuttama sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus on pitänyt yllä kilpailua sekä parempia ja monipuolisempia palveluja. Nykyinen järjestelmä edistää jätehuollon toimivuutta kunnassa ja tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kiinteistöittäinen sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus mahdollistaa myös sen, että muuttuva maaseutuyrittäminen voi luoda uusia toimintaedellytyksiä esim. toimintansa lopettaneille eläimilöille.

Sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus koskee pääasiassa vain haja-asutusalueilla asuvia kuntalaisia, joiden asumiskustannukset ovat yleensä jo valmiiksi korkeammat kuin asemakaava-alueella. Näin ollen päätös vaikuttaa heidän palveluidensa kilpailutukseen ja altistaa saalistushinnoitteluun eli aiheuttaa kiinteistöjen omistajiin kohdistuvaa syrjimistä.

Länsi-Suomen Kuljetusyrittäjät ry:n ja asiakumppaneiden valitus

Päätös on kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä.

Päätös rikkoo perustuslain 2 §:ssä, 14 §:ssä ja 121 §:ssä määrättyä kansanvaltaisuutta. Asiassa 14 kuntaa 17:sta on jätelain 37 §:n 1 momentin ympäristökriteerejä soveltaen tehnyt arvion kiinteistönhaltijan järjestelmän jatkumisesta

alueellaan. Kukin kunta on arvioinut ympäristökriteerejä oman alueensa tilanteen perusteella. Kyse on kansanvaltaisista päätöksistä eikä lautakunta ole voinut esittämillään perusteilla sivuuttaa tätä kansanvaltaa. Edellä mainitut 17 kuntaa ovat siirtäneet jätelain mukaisten palvelutehtävien huolehtimisvastuun kuntien yhteiselle osakeyhtiölle, jolloin niiden on ollut pakko siirtää päätösvaltaansa yhteiselle lautakunnalle. Kysymys on tällöin ollut valtion jätelaissa määräämästä pakollisesta kunnalle kuuluvan toimivallan siirrosta lautakunnalle. Tilannetta, jossa lautakunta poikkeaa 14 yksittäisen kunnan samoihin ympäristökriteereihin perustuvasta arvioinnista ei ole käsitelty jätelakia säädettäessä sen paremmin hallituksen esityksessä kuin perustuslakivaliokunnan lausunnossakaan. Lautakunta ei ole selvittänyt eikä perustellut perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla oikeuttaan poiketa kansanvallasta. Lautakunnan päätöksessä ei ole perusteltu millä ympäristökriteerillä se on kunkin kunnan kanssa eri mieltä. Tällöin lautakunta ei ole voinut poiketa kuntien kansanvaltaisesti päätetyistä tahdoista ja valitus on hyväksyttävä. Perustelut olisi ehdottomasti tulleet esittää myös aikaisemmin esitetyn valtion taholta pakotetun jätehuoltolautakuntaan liittymisen johdosta. Tuomioistuimen on perustuslain 106 §:n mukaan annettava etusija perustuslain säännökselle, jos lain säännöksen soveltaminen olisi sen käsiteltävänä olevassa asiassa ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa. Ristiriitaa ei voida pitää ilmeisenä esimerkiksi, jos perustuslakivaliokunta on ottanut siihen kantaa lain säätämisvaiheessa ja katsonut, ettei ristiriitaa ole olemassa (HE 1/1998 s. 164). Kuten edellä todettiin, hallituksen esitys tai perustuslakivaliokunta eivät ota kantaa nyt käsillä olevaan kansanvallan ja jätelain väliseen ristiriitaan.

Päätöstä ei ole perusteltu jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen ehtojen pohjalta. Päätöksessä on ainoastaan todettu, ettei päätöksessä viitattujen selvitysten perusteella ole mahdollista varmistua etukäteen kunnan vastuulle kuuluvan lietteen jätelain 37 §:ssä säädettyjen ehtojen täyttymisestä siten, että alueella voitaisiin siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään lietekuljetukseen. Edellistä ei voida pitää hallintolain vaatimana perusteluna siitä, mitkä seikat ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Perusteluista olisi tullut käydä ilmi huomattavasti tarkemmin miksi lautakunta katsoo, etteivät jätelain 37 §:n 1 momentin ehdot täyty. Perustelujen tarvetta korostaa erityisesti se seikka, että päätöksellä muutettaisiin käytännössä pitkäaikaista tosiasiallista oikeustilaa.

Asiaa ei ole selvitetty riittävästi ja puolueettomasti. Lautakunta on perustanut päätöksensä subjektiivisin ja puolueellisin tarkoituksiperin laadittuihin selvityksiin. Pääosan selvityksistä on tilannut tai niiden laatimiseen on myötävaikuttanut päätöksestä eniten hyötynyt Lounais-Suomen Jätehuolto Oy tai asian käsittelyyn osallistuneet henkilöt. Lautakunta ei ole suhtautunut millään lailla kriittisesti näihin selvityksiin. Lautakunta on sen sijaan tarkastellut kriittisesti vain kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän ehtojen täyttymiseen päätyntä, kiistatta kokeneimman ja ammatillisesti pätevimmän, Ramboll Oy:n selvitystä. Päätös voi olla sisällöllisesti oikea vain, jos se on perustunut luotettavaan, riittävään ja mahdollisimman objektiiviseen informaatioon. Muutoksenhakijoiden kannan mukaan päätös ei ole perustunut objektiiviseen informaatioon. Lisäksi edellä viitatuissa selvityksissä on virheellisyyskuten virheelliset arviot liettemääristä.

Päätöksenteossa on rikottu esteellisyysmääräyksiä. Turun Sanomissa on 21.9.2018 julkaistu lautakunnan jäsenen haastattelu. Päätöksentekoon osallistuneen lautakunnan jäsenen julkinen kannanotto päätöksen lopputulokseen sekä päätökseen liittyviin keskeisiin seikkoihin sekä siihen, miten asia tulisi

ratkaista ovat tehneet lautakunnan jäsenestä esteellisen. Kun jäsen on osallistunut päätöksentekoon, päätöksenteossa on tapahtunut virhe.

Päätöksenteossa on rikottu myös hallintolain 6 §:n mukaisia hallinnon yleisiä periaatteita.

Asian käsittely ja selvittäminen

Jätehuoltolautakunta on antanut lausunnon.

Valittajille on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Kaarinan kaupunki, Mynämäen kunta, Nousiaisten kunta, Sauvon kunta, Auran kunta, Liedon kunta, Pöytyän kunta, Salon yrittäjät ry, Paimion kaupunki ja Salon kaupunki ovat antaneet vastaselityksen.

Salon Imuautot Oy ja RVT-laskenta Ky sekä Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry ja asiakumppanit ovat vastaselityksissään esittäneet, että päätöksentekoon on osallistunut esteellisenä aiemmin valituksissa ilmoitettujen lisäksi myös lautakunnan jäsen Anna-Kaisa Kälviäinen, koska hän on tehnyt opinnäytetyönsä LSJH:lle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki Salon Imuautot Oy:n ja RVT-laskenta Ky:n sekä Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry:n ja asiakumppanien vastaselityksissä esitettyä Kälviäisen esteellisyyttä koskevaa valitusperustetta.

Hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Hallinto-oikeus hylkää päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Ratkaisun perustelut

Tutkimatta jäävä valitusperuste

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Kuntalain 138 §:n mukaan kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Salon Imuautot Oy ja RVT-laskenta Ky sekä Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry ja asiakumppanit ovat vastaselityksissään esittäneet uutena valitusperusteena, että lautakunnan jäsen Kälviäinen olisi ollut esteellinen osallistumaan jätehuoltolautakunnan päätöksentekoon. Valitusperuste on esitetty vasta valitusajan päättymisen jälkeen ja siten myöhässä.

Jätehuoltoviranomainen

Auran kunta, Kaarinan kaupunki, Kemiönsaaren kunta, Liedon kunta, Marttilan kunta, Maskun kunta, Mynämäen kunta, Naantalin kaupunki, Nousiaisten kunta, Paimion kaupunki, Paraisten kaupunki, Pöytyän kunta, Raision kaupunki, Ruskon kunta, Salon kaupunki, Sauvon kunta ja Turun kaupunki ovat sopineet, että kuntien yhteisenä jätelain edellyttämänä toimieliimenä toimii 1.9.2015 alkaen Turun kaupungin organisaatioon kuuluva Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Sopimuksen mukaan jätehuoltolautakunta laatii vuosittain etukäteen oman talousarvion, joka hyväksytään Turun kaupunginvaltuustossa. Jätehuoltolautakunnan ja sen alaisen organisaation kustannukset kateetaan julkisoikeudellisilla jätemaksuilla. Turun kaupunki laskuttaa talousarvion mukaiset kustannukset jälkikäteen neljännesvuosittain LSJH:ltä.

Turun kaupungin hallintosäännön 51 §:n 1 momentin mukaan Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan yksimaiseen toimivaltaan toimivalta-alueellaan kuuluvat muun ohella seuraavat tehtävät:

- 1) vastata jätelaissa jätehuoltoviranomaisen tehtäväksi määrätyistä tehtävistä,
- 2) päättää kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestelmästä (JäteL 36–38 §)

Saman pykälän 2 momentin mukaan lautakunnan on varattava kaikille sopijakunnille sekä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tilaisuus antaa lausuntonsa muun ohella alla mainitusta asiasta ennen lautakunnan päätöksentekoa:

- 3) jätteenkuljetusjärjestelmä

Lautakunnan vuonna 2015 hyväksytyn johtosäännön mukaan lautakunnan on varattava kaikille sopijapuolena oleville kunnille ja sekä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tilaisuus antaa asiasta lausuntonsa ennen kuin se tekee päätöksensä muun muassa jätelain mukaisesta jätteenkuljetusjärjestelmän valinnasta.

Edellä mainitut kunnat ovat siirtäneet jätelain 43 §:n mukaisesti kunnan jätehuollon palvelutehtävät yhdessä omistamalleen LSJH:lle. LSJH huolehtii jätehuollon operatiivista tehtävistä kuten jätteenkuljetusten kilpailuttamisesta. Sillä ei ole omaa kuljetuskalustoa.

Esteellisyyttä koskeva valitusperuste

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 97 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön kuin valtuutetun, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Pykälän 2 momentin mukaan mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimieliimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa (muusta) erityisestä syystä vaarantuu.

Saatu selvitys

Salon Imuautot Oy: n ja RTV-Laskenta Ky:n sekä Länsi-Suomen Kuljetusyrittäjät ry:n ja asiakumppaneiden valituksissa on esitetty, että asian käsittelyyn osallistunut jätehuoltolautakunnan puheenjohtaja Ratilainen olisi ollut asiaa käsitellessään hallintolain mukaisesti esteellinen esitettyään mielipiteensä asiasta sanomalehtihaastattelussa. Salon Imuautot Oy:n ja RTV-Laskenta Ky:n valituksessa on esitetty, että asiaa valmistellut jätehuoltoasiamies Ojala olisi ollut asiassa esteellinen, koska hänellä on opinnäytetyönsä vuoksi ollut ennakoasenne. Lisäksi jätehuoltolautakunnan jäsenet ovat olleet esteellisiä, koska lautakunnan jäsenten palkkiot ja muut kulut maksaa LSJH.

Turun Sanomat on 21.9.2018 julkaissut artikkelin otsikolla ”Vessajätteen kuljettamisesta riita.” Artikkelin ingressi alkaa ”Puolesta ja vastaan”. Ingressissä on todettu muun muassa, että haja-asustusalueiden sako- ja umpikaivojen tyhjennys aiotaan kunnallistaa, jotta lietevirrat saadaan paremmin hallintaan. Lietteestä on kehkeytynyt poliittinen kiista, jonka ytimessä ovat katoavat vessa- ja suihkuvedet. Artikkelissa on haastateltu jätehuoltolautakunnan puheenjohtaja Niina Ratilaista ja Länsi-Suomen kuljetusyrittäjät ry:n toimitusjohtaja Tero Siitosta, joille on esitetty kommentoitavaksi neljä lietekuljetusjärjestelmän valintaa koskevaa väitettä. Ratilainen on vastatessaan väitteisiin tukeutunut lietekuljetuksista tehtyihin selvityksiin ja todennut, että nykyjärjestelmä ei toimi aukottomasti.

Jätehuoltoasiamies Satu Ojala on tehnyt Novian ammattikorkeakoululle 13.11.2017 päivätyn opinnäytetyön ”Katsaus lietehuoltoon Lounais-Suomessa – Arviointia kunnan vastuulle kuuluvasta lietehuollosta jätteenkuljetusjärjestelmää koskevaa päätöksentekoa varten”. Opinnäytetyön tiivistelmässä on ilmoitettu, että työ palvelee ensisijaisesti Lounais-Suomen jätehuoltolautakuntaa lieteenkuljetusjärjestelmää koskevassa päätöksenteossa.

Oikeudellinen arviointi esteellisyyden osalta

Hallinto-oikeus toteaa, että Ratilainen on antanut lietteiden kuljetusjärjestelmää koskevan haastattelun, jossa hän on katsonut asiassa saatujen selvityksien ja jätelain säännösten tulkinnan puoltavan sitä, että haja-asustusalueiden sako- ja umpikaivojen tyhjennykset tulisi hoitaa kunnan järjestämänä. Hallintolain mukaan ennakkokäsitys siitä, miten asia tulee ratkaista, ei sellaisenaan aiheuta esteellisyyttä. Erityisesti luottamuselinten jäsenten suhtautuminen käsiteltäväksi tulevaan asiaan on päinvastoin varsin usein julkisesti tiedossa etukäteen. Onkin ilmeistä, että Ratilainen on juuri tällä perusteella valittu haastateltavaksi. Luottamuksen Ratilaisen puolueettomuuteen ei voida katsoa haastattelun vuoksi vaarantuneen siten, että hän oli ollut esteellinen hallintolaissa tarkoitettulla tavalla.

Jätehuoltoasiamies Ojala on toiminut asian valmistelussa virkavastuun alaisena. Hän on tehnyt asiassa tarvittavaa selvitystä sako- ja umpikaivolietteiden kierrätyksestä jätehuoltolautakunnan toimialueella. Se, että selvitys on samalla ollut opinnäytetyö, ei anna aiheutta arvioida Ojalan puolueettomuutta toisin. Hallinto-oikeus katsoo, ettei luottamus Ojalan puolueettomuuteen ei ole erityisesti syystä vaarantunut.

Hallinto-oikeus toteaa, että jätehuoltolautakunnan jäsenten kokouspalkkiot ja muut lautakunnan toiminnasta aiheutuvat kulut katetaan julkisoikeudellisilla

jättemaksuilla. LSJH on kuntien yhdessä omistama yhtiö, jolle kunnat ovat siirtäneet jätehuollon palvelutehtävät kuten jättemaksujen laskutuksen. Hallinto-oikeus katsoo, ettei luottamus lautakunnan jäsenten puolueettomuuteen asiassa ole vaarantunut siitä syystä, että jätehuoltolautakunnan ja sen alaisen organisaation kustannukset katetaan jättemaksuilla, joiden keräämisestä LSJH huolehtii.

Lautakunnan päätös ei ole esitetyillä Ojalaa ja lautakunnan jäseniä koskevalla esteellisyyssperusteilla syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Äänestysmenettelyä koskeva valitusperuste

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 104 §:n 1 momentin mukaan, jos toimielin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäväksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja saattaa toimielimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan äänestys toimitetaan avoimesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänten mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt.

Asiassa saatu selvitys

Salon Imuautot Oy ja RTV-Laskenta Ky ovat valituksessaan todenneet, että asian käsittelyssä on tapahtunut äänestystä koskeva virhe. Keskustelun kuluessa tehtyä ponsiluoteista toteamusta ei olisi tullut katsoa muutosehdotukseksi eikä sitä siten olisi tullut asettaa äänestyksessä Havian päätösehdotusta vastaan vaan Havian päätösehdotus olisi tullut äänestyksessä asettaa pohjaehdotusta vastaan.

Käsiteltäessä asiaa jätehuoltolautakunnan kokouksessa esittelijän päätösehdotus on ollut seuraava: Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päättää, että sen toimialueella siirrytään sako- ja umpikaivolietteiden kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa nykyisestä sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vaihteittain vuosina 2021–2026 Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kilpailuttamien uusien kuljetusurakoiden alkaessa. Voimassa oleva sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Keskustelun aikana tehtiin kaksi kannatettua muutosehdotusta.

Lautakunnan jäsen Rautanen teki päätösehdotuksen, joka oli samansisältöinen kuin esittelijän päätösehdotus lisättynä seuraavalla kappaleella: Lietteenkuljetusta järjestettäessä on tärkeää ottaa huomioon lausunnoissa ja kannanotoissa esitetyt näkemykset kilpailutusalueiden koosta ja pien- sekä paikallisyrittäjien mahdollisuuksista osallistua kilpailutukseen.

Lautakunnan jäsen Havian päätösehdotus oli seuraava: Esitän, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päättää kunnan järjestämisvastuulla olevan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä sako- ja umpikaivolietteiden

osalta kiinteistön haltijan järjestämänä niiden toimialueensa kuntien osalta, joilla nykyisin on käytössä vanhan jätelain mukainen sopimusperusteinen jäteenkuljetusjärjestelmä.

Suoritetussa ensimmäisessä äänestyksessä asetettiin vastakkain Rautasen päätösehdotus ja Havian päätösehdotus. Rautasen päätösehdotus voitti äänestyksen äänin 8–7. Toisessa äänestyksessä Rautasen päätösehdotus voitti pohjaehdotuksen äänin 1–12, 2 tyhjää.

Jätehuoltolautakunta on lausunnossaan äänestysjärjestyksen virheellisyyttä koskevan valitusperusteen osalta todennut, että Turun hallintosäännön 151 §:n mukaan "valtuutettu voi keskustelun aikana esittää kaupunginhallitukselle osoitettavan lyhyen toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävään asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa taikka laajentaa sitä. Kun valtuusto on tehnyt asiassa varsinaisen päätöksen, toivomusponsi saatetaan ilman äänestysmenettelyä kaupunginhallituksen tietoon, mikäli toivomusponnista on kannatettu." Lautakuntien päätöksentekoon ponsimenettelyä ei sovelleta. Asiassa on asetettu keskustelussa nousseet vastaehdotukset vastakkain kuntalain mukaisesti.

Oikeudellinen arvio äänestysmenettelyn osalta

Hallinto-oikeus toteaa, ettei kuntalaissa ole säännöksiä ponsiluonteisista päätösehdotuksista. Turun kaupungin hallintosäännön mukaan toivomusponsi voidaan esittää vain valtuuston päätöksiin liittyen. Jätehuoltolautakunnan jäsenten keskustelun aikana tekemät pohjaehdotuksesta poikkeavat muutosehdotukset on siten ollut katsottava uusiksi päätösehdotuksiksi, jolloin on ollut suoritettava äänestys. Kaksi samaa asiaa koskevaa, pohjaehdotuksesta poikkeavaa päätösehdotusta on ensin asetettu vastakkain ja voitannut ehdotus on asetettu edelleen vastakkain pohjaehdotuksen kanssa. Lautakunnan päätös ei ole äänestysmenettelyyn liittyvän valitusperusteen johdosta syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Muut valitusperusteet

Asiassa sovellettavat ja siihen liittyvät säännökset

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Jätelain 23 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä kuntalaissa (365/1995) tarkoitettu toimielin (*kunnan jätehuoltoviranomainen*).

Pykälän 2 momentin mukaan, jos kunta on siirtänyt 43 §:n mukaisesti kunnan jätehuollon järjestämiseen liittyvän palvelutehtävän hoidettavaksi kuntien omistamassa yhtiössä, kunnan jätehuoltoviranomaisena toimii yhteistoimialueen kuntien yhteinen toimielin tai näiden perustama kuntayhtymä siten kuin kuntalaissa säädetään.

Jätelain 32 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä muun ohella muiden kuin vaarallisten jätteiden jätehuolto vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete.

Jätelain 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*).

Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistä vasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Pykälän 3 momentin mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Jätelain 36 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (*kunnan järjestämä jätteenkuljetus*).

Jätelain 37 §:n 1 momentin mukaan kunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus), jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 43 §:n 3 momentin mukaan palvelujen hankinnasta säädetään julkisista hankinnoista annetussa laissa.

Jätelain 149 §:n 4 momentin mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Asiassa saatu selvitys

Jätehuoltolautakunnan käytettävissä olleet selvitykset

Turun ympäristötoimialan jätehuollon viranhaltijat ovat laatineet virkatyönä selvityksen ”Kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus Lounais-Suomessa - arvio jätelain ehtojen täyttymisestä 2017”. Selvityksessä on arvioitu ja verrattu kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ja kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ongelmia ja etuja. Lisäksi valmisteluaineistoon on kuulunut jäljempänä kerrottavat selvitykset.

LCA Consulting Oy on tehnyt 2.7.2018 päivätyt raportit ”Sako- ja umpikaivo- lietteen keräys ja käsittely Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n toimialueella”. Raportin mukaan selvityksessä on saatu suuntaa-antava listaus sako- tai umpikaivollisista kiinteistöistä LSJH:n toimialueella ja niiden jakautumisesta kunnittain ja postinumeroalueittain. Listausta on saatu vertailemalla LSJH:n perusmaksurekisterin osoitetietoja viemäriin ja jätevesiosuuskuntiin kuuluvien asiakkaiden rekistereihin. Kemiönsaaren lietteen keräyksestä ja käsittelystä kerätyn todellisen datan perusteella lietteen määrä on kaksinkertaistunut, kun kunnassa on siirrytty kunnan kilpailuttamaan lietteiden kuljetukseen. Tämän Kemiönsaaraa koskevan tiedon pohjalta on arvioitu koko LSJH:n toimialueella syntyvän lietteen määrä. Lietemääräarviota peilattiin aiemmin LSJH:n toimialueella tehtyjen selvitysten tuloksiin sekä nykyisillä lietteen vastaanottopaikoilla vastaanotettuihin lietemääriin. Raportissa arvioidaan, että nykyisellään lietteen vastaanottopaikoilla otetaan vastaan vain noin kolmasosa alueella syntyvästä lietemäärästä.

Satu Ojalan 13.11.2017 Novian ammattikorkeakoululle tekemässä lopputyössä ”Katsaus lietehuoltoon Lounais-Suomessa – Arviointia kunnan vastuulle kuuluvasta lietehuollosta jätteenkuljetusjärjestelmää koskevaa päätöksentekoa varten” on selvitetty lietteenkeräyksen piirissä olevia kiinteistöjä sekä jätteenhaltijoiden ja viranomaisten näkökantaa lietehuollon tämän hetkisestä tilanteesta. Selvityksen mukaan luotettavat perustiedot viemärin ulkopuolella olevista kiinteistöistä puuttuvat ja viemäröttömien kiinteistöjen lukumäärät vaihtelevat eri lähteiden mukaan. Tarve päivittyvälle rekisteritiedolle on suuri. Tietoa tulisi voida päivittää samaan rekisteriin useasta lähteestä, kuten vesi- ja viemärlaitoksilta, vesiosuuskunnista sekä rakennusvalvonnasta. Kunnan järjestämän lietekuljetuksen etuna on rekisteritiedon syntyminen ja ajantasaisena pysyminen käytännön lietehuollon järjestämisen kautta. Toimivan rekisterijärjestelmän lisäksi olennaista on, että kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa saataisiin kerättyä ajantasaiset tyhjennystiedot jätteenkuljetusrekisteriin. Tietoja lietetyhjennyksistä ei käytännössä saada suurimmassa osassa toimialuetta tyhjennyksiä suorittavilta kuljetus- ja maatalousyrittäjiltä, vaikka tätä laissa edellytetään. Selvityksen mukaan noin 85 % kyselyyn vastanneista asiakkaista eli jätteenhaltijoista koki lietehuollon palvelut luotettaviksi ja helposti saataviksi. Selkeä enemmistö ilmoitti, että lietteenkuljetuksen hoitaa vuosittain sama kuljettaja ja vain noin 20 % vastaajista selvitti tarjolla olevia tyhjentäjiä ja hintoja joka kerta tai silloin tällöin, kun tarvitsi lietetyhjennyksen. Suppean asukaskyselyn perusteella lietteenkuljetusmaksut olivat noin 20 euroa suuremmat kuin Kemiönsaarella tai Etelä-Pohjanmaan Lakeuden Etapin alueella, joissa kuljetus on kilpailutettu keskitetysti. Valvontaviranomaisissa työskentelevät viranhaltijat näkevät nykyisessä lietehuollossa riskejä ja valvonta tapah-

tuu lähinnä vain ilmi tulleiden väärinkäytösten ja ongelmien kautta. Valvontaviranomaiset eivät ole saaneet omatoimisesta lietteen hyödyntämisestä määrysten mukaisia ilmoituksia, vaikka tuntuma on, että sitä tapahtuu.

Lisäksi lietteiden kuljetusta on käsitelty seuraavissa selvityksissä: *Ellinoora Ekmanin* opinnäytetyö ”Haja-asutuksen jätevesilietteiden keräys (2016)”, *Valonian* ”Haja-asutuksen jätevesilietteiden ympäristö- ja vesistövaikutukset (2018)” sekä *Turun ammattikorkeakoulun ja Valonian* ”Selvitys sako- ja umpikaivolietetyhjennysten järjestämisestä ROUSKIS Oy:n osakaskunnissa Kemiö, Paimio, Salo ja Sauvo (2013)” ja ”Selvitys sako- ja umpikaivolietetyhjennyksestä Turun seudun jätehuolto Oy:n osakaskunnissa (2013)”. Selvitykset ovat nostaneet muun ohella esiin sen, että rekisteritieto lietteenhuollon piiriin kuuluvista haja-asutusalueella sijaitsevista rakennuksista on hyvin puutteellista.

Länsi-Suomen Kuljetusyrittäjät ry:n on tilannut *Ramboll Finland Oy:lta* 21.5.2018 päivätyn selvityksen ”Jätelain 35 ja 37 §:ien mukainen sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan alueella”. Sen johtopäätöksenä on esitetty, että jätehuoltolautakunnan alueella ei ole jätelain mukaista estettä siirtyä jätelain mukaiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Selvityksen mukaan molemmat kuljetusjärjestelmät ovat kattavia ja luotettavia. Hinnoittelut ja tarjolla olevien palveluiden perusteella lietteidenkuljetusta on tarjolla kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Kuljetusten osalta kunnallisen järjestelmän tasahinnoittelua voidaan pitää jopa lähellä asua syrjivänä. Nykyinen kuljetusjärjestelmä edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, koska se säilyttää alueella itsenäisiä kuntaurakoiden saamisesta riippumattomia yrityksiä, jotka käytännössä kyselyjen ja haastattelujen sekä muun muassa kuljetushintojen erilaisuuden perusteella kilpailevat keskenään markkinoita jakamatta nojautuen kustannusperusteisiin kuljetushintoihin. Kuljetusjärjestelmällä ei voida nähdä olevan vaikutusta jätteiden käsittelyn alueelliseen kehittämiseen. Nykyisen kuljetusjärjestelmän ei voida katsoa aiheuttavan vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle tai ympäristölle, sillä tyhjennykset toimivat hyvin, eikä reklamaatioita ole juurikaan tullut. Valvontaviranomaiset eivät myöskään ole antaneet huomautuksia roskaamisesta. Kuljetusjärjestelmän muutoksella ei myöskään ole käytännön vaikutusta alueen kokonaispäästöihin, sillä lietekuljetusten päästöt ovat päästötyypistä riippuen 0,0158–0,6759 % tarkastelualueen liikenteen kokonaispäästöistä. Nykyisen kuljetusjärjestelmän säilyttämisellä on myönteisiä vaikutuksia kotitalouksien asemaan ja yritysten toimintaan. Hinnoittelussa ei ole havaittu suuria eroja ja asiakas voi vaihtaa kuljettajaa halunsa mukaan. Alueella toimivia lietekuljetusyrittäjiä on alueella 17 ja näistä 11 on arvioinut, että kunnan kilpailuttama kuljetusjärjestelmä supistaisi tai lopettaisi yrityksen toiminnan. Yritystoiminnan tehokkuus kärsisi, mikä vaikuttaisi todennäköisesti uusiin innovaatioihin ja palveluvalikoimaan alalla. Viranomaistoimintaa olisi nykyisessä järjestelmässä mahdollista helpottaa kunnollisen rekisterin muodostamisella. Alueen yritykset ovat myös tällaisen rekisterin kehittämiseen halukkaita.

Jätehuollon viranhaltijat ovat laatineet yhteenvedon, jossa on kommentteja Ramboll Finland Oy:n tekemästä selvityksestä. Kommenttien mukaan selvityksessä ei ole muun ohella kiinnitetty huomiota Lounais-Suomen alueiden erityisominaisuuksiin, jotka vaikuttavat lietteenkuljetuksen järjestämiseen. Palveluiden kattavuuden arviointi on perustunut tarkasteluun, jossa on verrattu alueiden asukastiheyttä suhteessa kyselyyn vastanneiden kuljetusyrittäjien nykyisten tyhjennyspisteiden määrään ja sijaintiin. Asukastiheys ei kuitenkaan

kerro lietekuljetuspalveluiden tarpeesta, sillä tarve on yleensä suurin viemäroidyn alueen ulkopuolella, jossa asukastiheys on puolestaan alhainen. Selvityksen mukainen asukastiheys ei myöskään ota huomioon vapaa-ajan asuntoja, joilla ei ole tilastoitavia vakituksia asukkaita. Vapaa-ajan asunnot sijaitsevat suurelta osin viemäroityjen alueiden ulkopuolella. Selvityksessä esitetyt hinnat on vaikea arvioida, sillä suurinta hintaa ei ole vertailussa esitetty.

Asiassa on kuultu kuntia, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisia, ELY-keskusta ja kuntien jätehuollon vastuulla olevien tehtävien hoidosta vastaavaa LSJH:a sekä tiedotettu asian vireillä olosta ja varattu yksityisille tahoille vaikutusmahdollisuus.

Jätehuoltolautakunnan toimialueen kuntia on 17. Niistä 16 kuntaa antanut asiassa lausunnon. Vain Turku ja Raisio ovat lausunnoissaan puoltaneet siirtymistä kunnan järjestämään sako- ja umpikaivojätteen kuljetukseen. Lisäksi mainittujen toimialueen 16 kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset ovat antaneet lausuntonsa. Liedon kunnan lausunnossa on todettu, että LSJH:n teettämän selvityksen tiedot ovat virheellisiä, sillä Liedon kunnan omien tietojärjestelmien mukaan kunnan rakennuskannassa on 7 082 omakoti-, kerrostalo-, rivitalo- tai vapaa-ajankiinteistöä, joista 4 539:llä on jätevesisopimus. Näin ollen viemäriverkostoon kuulumattomia kiinteistöjä on Liedossa todellisuudessa 2 500.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on antanut jätehuoltolautakunnalle asiassa lausunnon 30.8.2018. ELY-keskus on todennut, että asiassa toimitettujen aineistojen perusteella jätelain edellytykset eivät täyty niillä alueilla, joissa on tällä hetkellä käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Jätehuoltolautakunnalla ei ole käytössään ajantasaista kiinteistörekisteriä. Lietteen määrän osalta selvityksissä on ristiriitaista tietoa. Merkittävä osa syntyvästä lietteestä päätynee muualle kuin virallisiin vastaanottopaikkoihin. Osa lietteistä voi myös päätyä ympäristöön käsittelemättömänä. Jätetietojen saaminen valvontaviranomaiselle on ollut haasteellista. ELY-keskus on joutunut vuosittain kehottamaan kuljettajia toimittamaan tietoja, toisinaan on jouduttu jopa turvautumaan hallintopakoon. Sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksen järjestäminen kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena mahdollistaa jätehuollon suunnittelun, järjestämisen ja valvonnan paremmin kuin kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Koko kuljetusketju on kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen puitteissa jätehuoltoviranomaisen seurattavissa ja jäterekisterin ylläpito on huomattavasti helpompaa. Keskitetty kunnan järjestämä jätteenkuljetus on myös vesienhoidon tavoitteiden mukainen ja edistää vesien hyvän tilan saavuttamista ja turvaamista alueella pienentämällä jätevesien jatkokäsittelyyn liittyviä riskejä, joita kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen olennaisesti liittyy.

Mielipiteensä asiassa ovat antaneet myös Kiinteistöliitto Varsinais-Suomi, Länsi-Suomen Kuljetusyrittäjät, Salon Imuautot Oy, H. Koskinen Oy, Kuljetus Juha Sirkkiä, Liedon Keskustan paikallisyhdistys, Kaks kertaseura ry, Salon-, Suomensjärven- ja Perniö-Särkisalon Omakotiyhdistys ry:t sekä Halikon Pienkiinteistö yhdistys ry, Kuljetusliike Kallio K&H Ay, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy, Salon yrittäjät ry, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Pidä Saaristo Siistinä ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry. Lisäksi muistutuksen ovat jättäneet useat yksityishenkilöt.

Edellä todetut selvitykset, lausunnot ja mielipiteet on liitetty päätösesityksen oheismateriaaliksi.

Valituksenalaisen päätöksen esittelyosassa esitetyt perustelut

Jätehuoltolautakunnan päätöksen mukaan koko toimialue siirtyy kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmään. Päätöksen esittelyosan mukaan selvitysten perusteella ei ole mahdollista etukäteen varmistua kunnan vastuulle kuuluvan lietteen osalta jätelain 37 §:ssä säädettyjen ehtojen täyttymisestä siten, että alueella voitaisiin siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään lietteiden kuljetukseen.

Lietteiden kuljetus on olennainen osa lietteiden jätehuoltojärjestelmän kokonaisuutta, johon kuuluvat kaikki jätehuollon vaiheet lietteiden kiinteistöittäisestä keräilystä niiden asianmukaiseen hyödyntämiseen ja käsittelyyn. Kunnan järjestäessä myös lietteen kuljetukset voivat kunnat ja kuntien omistama jäteyhtiö toteuttaa jätehuoltoa suunnitelmallisesti ja hallitusti siten, että kaikki jätehuoltojärjestelmän osat ja vaiheet ovat tiedossa ja hallinnassa ja ne tukevat kokonaisuuden toimivuutta.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kunnat itse vastaavat siitä, että kaikki alueen jätehuoltopalveluita tarvitsevat kiinteistöt selvitetään ja otetaan huomioon kuljetuspalveluita järjestettäessä. Kaikki alueen kiinteistönhaltijat myös hyötyvät yhtäläisesti kunnan neuvotteluvoimasta kuljetuspalveluiden hankkijana. Näin voidaan varmistaa, että palvelutarjonta kattaa kaikki kiinteistöittäiseen kuljetukseen kuuluvat kiinteistöt ja laadultaan samanlaiset palvelut voidaan järjestää kaikille ehdoiltaan samanlaisina paikalliset erityisolosuhteet huomioiden.

Kunnan säännöllisellä kilpailutuksella varmistetaan, että palveluiden hinnat pysyvät kohtuullisina. Kunnan kuljetusjärjestelmään siirtyminen helpottaa olennaisesti kunnan jäteneuvontaa ja tiedottamista, kun kaikki alueen kiinteistönhaltijat ovat kunnan kuljetusasiakkaita. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa voidaan luotettavammin varmistaa kiinteistöt, joilta lietteitä on kerätty sekä kerättyjen lietteiden päätyminen määräysten mukaisesti asianmukaisiin vastaanottoaikoihin.

Kunnan järjestämä kuljetus on logistisesti tehokkaampi, koska kullakin urakka-alueella operoi vain yksi urakoitsija. Jätehuolto- ja valvontaviranomaisten tiedonsaanti sekä viranomaisvelvoitteiden hoitaminen ja käytännön työskentely on huomattavasti yksinkertaisempaa, helpompaa ja tehokkaampaa kun viranomainen saa omien velvoitteidensa hoitamiseksi tarvittavat tiedot luotettavasti ja nopeasti LSJH:lta niin sanotusti ”yhdeltä luukulta”.

Mikäli jätehuoltolautakunta päättää kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä, toteutetaan siirtyminen vaiheittain. Toiminta-alue jaetaan urakka-alueisiin, joiden määrää ohjaavat mm. lietesäiliöllisten kiinteistöjen määrä ja tiheys, lietesäiliötyypit sekä muut erityisolosuhteet kuten esim. kuljetusolosuhteet saaristoalueilla. Kilpailutuksia ja urakoiden sopimusaikoja porrastetaan siten, että kilpailutuksia on käynnissä tasaisesti ja ne saadaan sovitettua alueen muiden kilpailutusten aikatauluihin. Ensimmäiset urakat kilpailutettaisiin alkavaksi vuonna 2021 ja viimeiset urakat alkaisivat viimeistään 2026. Kilpailutettavilla urakka-alueilla toimiville urakoitsijoille ja asukkaille ilmoitetaan siirtymisestä

kunnan järjestämää jätteenkuljetukseen viimeistään vuotta ennen kunnan kilpailuttaman urakan alkua. Kilpailutuksen käytännön järjestämisestä ja tiedottamisesta vastaa LSJH.

Jätelain 149 §:n 4 momentin mukaisen riittävän pitkän siirtymäajan varaaminen kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisessä on tarpeen perustuslain 15 §:ään (omaisuuden suoja) pohjautuvan perusteltujen odotusten suojan näkökulmasta, jotta jätteenkuljetusyrittäjillä jää aikaa sopeuttaa toimintansa muuttuviin olosuhteisiin. Päätösehdotuksen mukaisesti toimittaessa lain tavoite riittävästä siirtymäajasta toteutuu.

Jätehuoltolautakunnan lausunto

Jätehuoltolautakunnan hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan kaikki asiassa toimitetut lausunnot ja muut kannanotot sekä selvitykset ovat olleet viranomaisen käytettävissä kokouksessa päätöstä tehtäessä. Materiaalin suuresta määrästä ja laajuudesta johtuen mitään lausuntoja tai muutakaan asiaan liittyvää materiaalia ei ole liitetty esityslistoihin eikä pöytäkirjoihin. Salon Imuautot Oy:n ja RTV-laskenta Ky:n lausunnot on kuitenkin mainittu päätöksen oheismateriaalina olleessa lausunnoista ja kannanotoista koostetussa tiivistelmässä (oheismateriaali 8), johon on kirjattu lausunnon tai muun mielipiteen esittäjä ja kannanoton sisältö lyhyesti.

Edelleen lausunnon mukaan siirtymäaika on riittävä. Ympäristöministeriön jätelakioppaan (Jätelakiopas: Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2015) mukaan tilanteesta riippuen sopiva siirtymäajan pituus on tavallisesti 2–3 vuotta. Siirtymäaika voi olla lyhyempi, jos kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen syynä on esimerkiksi palvelun puuttuminen alueelta. Paraisten tietyillä saaristoalueilla riski kuljetuspalvelun puuttumisesta on ollut ilmeinen jo päätöstä tehtäessä.

Lietteen määrän osalta jätehuoltolautakunta katsoo, että se ei ole valituksenlaisessa päätöksessä tai muuallakaan esittänyt mitään omaa näkemystään liettemäärästä. Asiasta päätettäessä on viranomaisella ollut käytettävissä useampia selvityksiä, joissa syntyvän lietteen määrää on arvioitu ja päädytty erilaisiin tuloksiin. Omatoimisen lietteenkäsittelyn osalta lautakunnalle on vuosina 2013–2018 toimitettu sopimusperusteisen lietekuljetuksen alueelta yksi lietteiden omatoimista käsittelyä koskeva ilmoitus, joka koski yhden talouden noin 10 m³:n liettemäärää.

Valmistelua ja päätöksen perustelemista koskevien valitusperusteiden oikeudellinen arviointi

Useissa valituksissa on katsottu, että asian valmistelu jätehuoltolautakunnassa on ollut puolueellista ja perustunut puutteellisiin, ristiriitaisiin ja virheellisiin selvityksiin eikä päätöstä ole perusteltu jätelain 37 §:n edellytysten kannalta.

Asian valmistelussa on ollut käytettävissä eri kuljetusjärjestelmistä useita selvityksiä, joita ovat laatineet jätehuollon viranomaiset, LSJH:n tilauksesta ulkopuoliset konsultit ja opiskelijat, sekä jätehuoltoyritysten tilaama Ramboll Finland Oy:n selvitys. Ennen valituksenalaisen päätöksen tekemistä on pyydetty lausunnot sekä kaikilta toimialueen kunnilta että kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta samoin kuin Varsinais-Suomen ELY-keskukselta. Lisäksi sekä jätehuoltokuljetuspalvelujen tuottajat että niiden käyttäjät ovat jättäneet useita asiaa koskevia kirjelmiä. Viranhaltijat ovat laatineet Ramboll Finland Oy:n

selvitystä koskevan kommenttiyhteenvedon. Kuulemiskierroksella saaduissa lausunnoissa ja kirjelmissä on ollut mahdollisuus kommentoida jätehuoltolautakunnan asian valmistelussa hankkimaa selvitystä. Mainitut selvitykset mukaan lukien Ramboll Finland Oy:n selvitys, lausunnot, kommentit ja mielipiteet ovat olleet lautakunnan käytettävissä sen tehdessä valituksenalaisen päätöksensä.

Hallinto-oikeus toteaa, että lautakunnan harkintavaltaan kuuluu arvioida se, katsooko se tarpeelliseksi pyytää selvitysten laatijoita kertomaan selvityksestä lautakunnan kokoukseen. Lautakunnalla on ollut käytettävissään monipuolisesti asiaa taustoittava valmistelumateriaali, jossa on esitetty kumpaakin kysymykseen tulevaa kuljetusjärjestelmää tukevia ja vastustavia selvityksiä ja näkökohtia. Lisäksi hankituissa lausunnoissa ja annetuissa kommentteissa on täsmennetty ja oikaistu selvityksissä esitettyjä tietoja. Valmistelumateriaalista ilmenee myös, että syntyvän lietteen määrä voidaan arvioida eri tavoilla ja päätyä erilaisiin tuloksiin. Valmistelu ei ole ollut epätasapuolista sillä perusteella, että asiaa valmistelleet viranhaltijat ovat laatineet kommentteja Ramboll Finland Oy:n selvityksestä. Jätelautakunnan päätös on siten perustunut hallintolain 31 §:n 1 momentissa edellytetyin tavoin riittäviin ja asianmukaisiin selvityksiin.

Lautakunta on päättänyt valvontajohtajan ehdotuksesta, että sen toimialueella siirrytään sako- ja umpikaivolietteiden kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa nykyisestä sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vaiheittain vuosina 2021–2026 Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kilpailuttamien uusien kuljetusurakoiden alkessa. Voimassa oleva sopimusperusteinen jätteenkuljetus lakkaa kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä. Päätösehdotuksen esittelyosassa ja sen liitemateriaalissa on yksilöity päätöksentekoon vaikuttaneet selvitykset, lausunnot ja mielipiteet sekä sovellettavat säännökset. Lisäksi esittelyosassa on edellä kohdassa ”Valituksenalaisen päätöksen esittelyosassa esitetyt perustelut” kerrotulla tavalla selostettu kunnalliseen sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen siirtymisen edut. Jätehuoltolautakunta on hyväksynyt päätösehdotuksen lisätynä seuraavalla toteamuksella: ”Lietteenkuljetusta järjestettäessä on tärkeää ottaa huomioon lausunnoissa ja kannanotoissa esitetyt näkemykset kilpailutusalueiden koosta ja pien- sekä paikallisyrittäjien mahdollisuuksista osallistua kilpailutukseen.”

Jätehuoltolautakunnan päätöksestä ilmenevät ne seikat ja selvitykset, joiden perusteella se on ratkaissut asian. Koska lautakunta on päättänyt, että lautakunnan toimialueella siirrytään kunnalliseen sako- ja umpikaivolietteen kuljetusjärjestelmään, päätöksessä ei näin ollen ole ollut tarpeen arvioida kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta koskevan jätelain 37 §:n edellytysten täyttymistä. Päätöksessä on siten esitetty hallintolain 45 §:n mukaiset perustelut lopputulokselle.

Päätöksen sisällön oikeudellinen arviointi

Useat valittajat ovat katsoneet, että jätehuoltolautakunta on ylittänyt toimivaltansa, kun se on päättänyt sako- ja umpikaivolietteiden kiinteistöittäisestä kuljetusjärjestelmästä toisin kuin kuntien enemmistö on lausunnoissaan esittänyt. Valituksissa on myös katsottu jätelain olevan perustuslain vastainen ja päätöksessä määrätyn määräajan olevan jätelain vastainen.

Hallinto-oikeus toteaa, että jätelain perustuslainmukaisuutta on arvioitu jo lain-säädäntövaiheessa, jolloin perustuslakivaliokunta on antanut asiassa lausunnon (PeVL 58/2010). Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii jätelain mukaisena kuntien yhteisenä toimielimenä. Valiokunnalla ei ole ollut huomautettavaa kuntien yhteisen toimielimen toimivallan osalta. Jätehuoltolautakunnan toimivaltaan kuuluu päättää siitä, järjestetäänkö kiinteistöittäinen jätteenkuljetus sen toimialueella kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä eikä se ole sidottu jäsenkuntien lausunnoissaan esittämiin kannanottoihin.

Kunnan harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa on jätelaille rajoitettu siltä osin kuin kysymys on päätöksestä, jolla kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään jätelain 37 §:n mukaisena kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jätelaissa ei sitä vastoin ole 149 §:n 4 momentin siirtymäaikaa koskevaa säännöstä lukuun ottamatta asetettu erityisiä edellytyksiä päätökselle, jolla siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Jätelain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus. Tämän on katsottava oleva lähtökohta, josta voidaan jätelain 37 §:n ja 41 §:n mukaisten edellytysten täytyessä poiketa. Kunnan ei kuitenkaan ole valittava kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta siinäkään tapauksessa, että jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täytyisivät. Jätehuoltolautakunta on siten voinut sille asiassa kuuluvan harkintavallan nojalla päättää siirtymisestä kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Jätelain 149 §:n 4 momentin mukainen vuoden määräaika jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemiseen on kulunut umpeen 1.5.2013. Myös viiden vuoden määräaika, joka oli lainkohdan sallima viimeinen ajankohta kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamiselle valittaessa kunnan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä, on kulunut umpeen. Tässä tilanteessa lainkohdassa mainittu kolmen vuoden siirtymäaika ei tule sellaisenaan sovellettavaksi. Riittävän pitkän siirtymäajan varaaminen on kuitenkin tässäkin tilanteessa tarpeen perustuslakivaliokunnan jätelain hallituksen esityksestä (HE 199/2010 vp) antamassaan lausunnossa (PeVL 58/2010 vp) esiintuoman perustuslain 15 §:än palautuvan perusteltujen odotusten suojan näkökulmasta. Päätöksessä asetettua siirtymäaikaa on pidettävä riittävänä.

Jätelain mukaan kuntien omistaman yhtiön palveluhankinnoissa on noudatettava julkisista hankinnoista annettua lakia, jossa säädetään muun ohella kilpailuosuhteiden hyödyntämisestä, tarjouskilpailuun osallistuvien syrjimättömästä kohtelusta ja hankintojen riittävästä avoimuudesta.

Kuljetusyrittäjien tasapuoliset mahdollisuudet osallistua kunnan jätteenkuljetuspalvelujen tuottamiseen on pyritty varmistamaan edellä mainituilla jätelain säännöksillä, jotka tulevat sovellettaviksi toteutettaessa jätteenkuljetusten kilpailutusta jätehuoltolautakunnan päätöksen mukaisesti. Valituksissa esitetyt väitteet kuljetusjärjestelmää koskevan päätöksen mahdollisista vaikutuksista omaisuuden suojaan, yritysten väliseen kilpailuun ja määräävän markkina-aseman syntymiseen liittyvät näin ollen ensisijaisesti tulevaan jätteenkuljetusten kilpailutukseen. Kansallisen kilpailulainsäädännön ei muutoinkaan kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Yhteenveto

Asiassa on kysymys jätelain mukaisesta jätteenkuljetusjärjestelmää koskevasta asiasta, johon jätelain perusteella haetaan muutosta kunnallisvalituksella. Kunnallisvalituksen voi kuntalain 135 §:n 2 momentin mukaan tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Hallinto-oikeus ei voi kunnallisvalitusasiassa arvioida valituksenalaisen päätöksen tarkoituksenmukaisuutta.

Jätehuoltolautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, lautakunta ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muillakaan valituksissa esitetyillä perusteilla lainvastainen. Päätöksen kumoamiseen ei ole syytä.

Täytäntöönpanon kieltäminen

Hallinto-oikeuden pääasiantarkaisu huomioon ottaen asiassa ei ole ilmennyt syytä kieltää päätöksen täytäntöönpanoa.

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki 23 § 1 ja 2 mom, 32 § 1 mom, 35 § 1–3 mom, 36 § 1 mom, 37 § 1–3 mom ja 149 § 4 mom

Kuntalaki 51 §, 90 §, 97 § 2 mom, 135 § ja 138 §

Hallintolaki 27 §, 28 § 1 mom 7 kohta, 31 § 1 mom ja 45 § 1 mom

Hallintolainkäyttölaki 32 § 1 mom ja 51 § 2 mom

Turun kaupungin hallintosääntö 51 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Asian ratkaisijat

Hannamaija Falck
hallinto-oikeustuomari

Ulla Partanen
hallinto-oikeustuomari

Laura Portin
hallinto-oikeustuomari
asian esittelijä

Toimituskirjan oikeaksi todistaa

Mari Nyman
lainkäyttösihteeri

Jakelu

Päätös tavallisena tiedoksiantona

Kaarinan kaupunki
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Mynämäen kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Maskun kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Henna Takatalo
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Nousiaisten kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Sauvon kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Auran kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Liedon kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Pöytyän kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Salon Yrittäjät ry
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Salon Imuautot Oy ja RVT-Laskenta Ky
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Paimion kaupunki
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Salon kaupunki
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Naantalın kaupunki
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Marttilan kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Ruskon kunta
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Länsi-Suomen Kuljetusyrittäjät ry asiakumppaneineen
Asiamies: Tero Siitonen
Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Jäljennös

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta